

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คณะบริหารธุรกิจ

บทที่ 11 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ What-If-Analysis

อาจารย์ผู้สอน
อ.ดร.กัตตกมล พิศแสงาม
สาขาวิชาระบบสารสนเทศ

หัวข้อการเรียนรู้

11.1 การค้นหาค่าเป้าหมาย

11.2 การวิเคราะห์โดยใช้ตารางข้อมูล

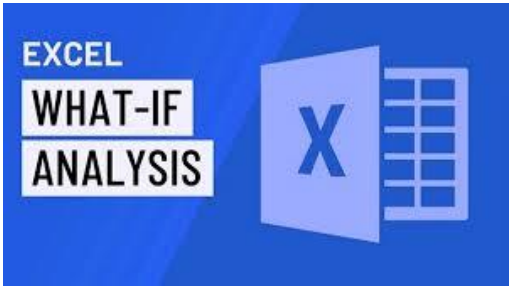
11.3 การวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติ

11.4 สรุป

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ What-if-Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำเอาสูตรหรือข้อมูลที่มีอยู่มาวิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกในการตัดสินใจ จากสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสามารถทำการวิเคราะห์ได้ 3 รูปแบบ คือ

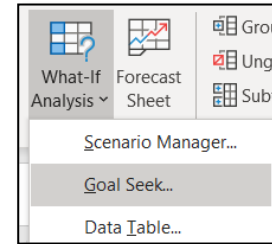
1. การค้นหาค่าเป้าหมาย (Goal Seek)
2. สถานการณ์สมมติ (Scenario)
3. ตารางข้อมูล (Data Table)

โดยการวิเคราะห์เพื่อค้นหาค่าเป้าหมาย จะใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการนำผลลัพธ์มาวิเคราะห์ย้อนกลับเพื่อหาค่าข้อมูลเข้า (Input) ที่เป็นไปได้ ที่ทำให้เกิดผลลัพธ์นั้น ๆ ซึ่งแตกต่างจากการวิเคราะห์แบบสถานการณ์สมมติหรือตารางข้อมูลที่รูปแบบ การทำงานของการวิเคราะห์ข้อมูลจะเริ่มการรับชุดของค่าข้อมูลเข้า (Input) และวิเคราะห์ผลล่วงหน้า เพื่อหาผลลัพธ์ที่เป็นไปได้

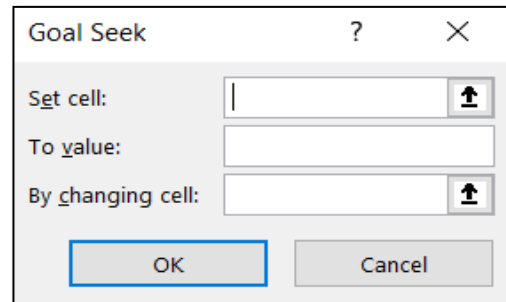
11.1 การค้นหาค่าเป้าหมาย (Goal Seek)

เป็นวิธีการการวิเคราะห์แบบย้อนกลับ โดยการนำผลลัพธ์มาวิเคราะห์ย้อนกลับเพื่อหาค่าข้อมูลเข้า (Input) ที่เป็นไปได้ที่ทำให้เกิดผลลัพธ์นั้นๆ ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์มากในงานธุรกิจ การวิเคราะห์ทางธุรกิจขั้นสูง *ตัวอย่างเช่น การนำไปใช้สร้างงบกำไรขาดทุน โดยหาว่าต้องขายสินค้าให้ได้ทั้งหมดกี่ชิ้น หากต้องการกำไรตามที่ระบุ หรือ การคำนวณว่าสามารถเชิญแขกมาร่วมงานได้ที่คนถ้ามีงบประมาณจำกัด* ฯลฯ โดยใช้ผลลัพธ์ในการวางแผนเพื่อหาข้อมูลนำเข้า

วิธีการทำงานเพื่อค้นหาค่าเป้าหมาย (Goal Seek)

1. กำหนดข้อมูลที่ต้องการ
2. ไปที่เมนูข้อมูล (Data) เลือก ไอคอน What-if-Analysis จะปรากฏรูปแบบการวิเคราะห์ 3 รูปแบบ
3. เลือกการค้นหาค่าเป้าหมาย (Goal Seek)
4. จะปรากฏหน้าจอ เพื่อให้กำหนดตัวแปรต่าง ๆ ในการค้นหาค่าเป้าหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้
Set Cell คือ ตำแหน่งของเซลล์ที่กำหนดหรือระบุสูตร ในการคำนวณ To Value คือ การระบุค่าเป้าหมายที่ต้องการ By Changing Cell คือ ระบุตำแหน่งของเซลล์ที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงค่าเพื่อให้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (คำตอบ)

Goal Seek

Set cell:

To value:

By changing cell:

OK Cancel

ตัวอย่าง 11.1 การค้นหาค่าเป้าหมาย (Goal Seek) เพื่อคำนวณหาจำนวนสินค้าที่ต้องขายให้ได้เพื่อให้ได้กำไรตามที่ต้องการ จากข้อมูลที่กำหนดให้บริษัท ตั้งใจขาย จำกัด ต้องการได้รับยอดขายจากการขายหนังสือ แต่ละเล่มเป็นจำนวนเงินเล่มละ 50,000 บาท ดังนั้น ทางบริษัทจึงต้องการวางแผนเพื่อกำหนดยอดขายหนังสือแต่ละเล่มขั้นต่ำ เพื่อให้ได้ยอดขายตามเป้าที่กำหนดไว้ เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัท มีประสิทธิภาพจึงต้องทำการคำนวณหาจำนวนหนังสือที่ต้องขายให้ได้ในแต่ละเล่ม

ชื่อหนังสือ	ประเภทหนังสือ	จำนวน (เล่ม)	ราคา/เล่ม (บาท)	ยอดขายหนังสือแต่ละเล่ม
Microsoft Excel 2020	Computer		299	=C5*D5
Business for SMEs	Business		599	
E-commerce	Computer		399	
English Conversation	English		450	
Digital Marketing	Business		459	
ยอดขายหนังสือแต่ละเล่มที่ต้องการ		50,000	บาท	
ยอดขายหนังสือรวมทั้งหมด		250,000	บาท	

1. Set Cell คือ ตำแหน่งของเซลล์ที่มีสูตรคำนวณอยู่ นั่นคือเซลล์ E5

3. By changing cell คือ ตำแหน่งของเซลล์ที่ต้องการค้นหาคำตอบเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายที่ระบุ นั่นคือเซลล์ C5

2. To value คือ ค่าเป้าหมายที่ต้องการคือยอดขายแต่ละเล่ม 50000 บาท

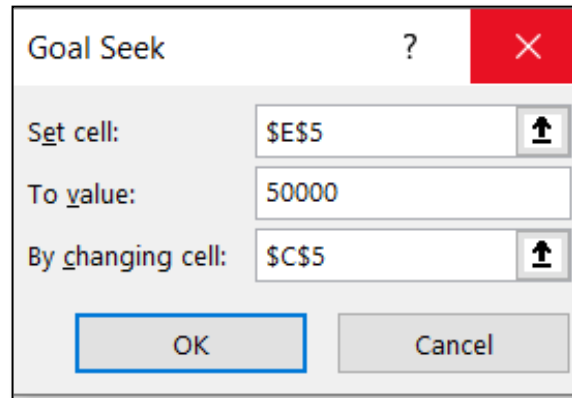
การวิเคราะห์ค่าตัวแปรเพื่อกำหนดค่าเป้าหมาย Goal Seek

ตัวแปรที่ 1 Set Cell คือ ตำแหน่งของเซลล์ที่มีสูตรคำนวณอยู่นั้นคือเซลล์ E5 โดยการคำนวณเพื่อหายอดขายหนังสือแต่ละเล่มเกิดจากนำ ราคาหนังสือ/เล่ม คูณกับจำนวนที่ขาย (C5*D5)

ตัวแปรที่ 2 To Value คือ การระบุค่าเป้าหมายที่ต้องการนั้นคือยอดขายหนังสือที่ต้องการนั้นคือ 50,000 บาท

ตัวแปรที่ 3 By Changing Cell คือ ตำแหน่งของเซลล์ที่ต้องการค้นหาคำตอบ นั้นคือจำนวนหนังสือ ที่ต้องขายได้ นั้นคือตำแหน่งเซลล์ C5

หมายเหตุ: จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่โจทย์กำหนดต้องค้นหาจำนวนหนังสือที่ต้องขายให้ได้ในแต่ละเล่ม ดังนั้น การกำหนดค่า Set Cell กับ By Changing Cell ต้องเปลี่ยนตามค่าของหนังสือ เช่น ถ้าต้องการจำนวนเล่มที่ต้องขายให้ได้ของหนังสือ English Conversation การกำหนดค่า Set Cell จะเป็นค่า E8 และค่า By Changing Cell จะเป็น C8 เป็นต้น

Field	Value
Set cell:	\$E\$5
To value:	50000
By changing cell:	\$C\$5

ผลการกำหนดค่าเพื่อค้นหาเป้าหมาย Goal Seek

	A	B	C	D	E
1	รายได้จากการขายหนังสือร้านหนังสือหน้าอ่าน				
2	ระหว่างวันที่ 1 - 31 ม.ค. 2563				
3					
4	ชื่อหนังสือ	ประเภทหนังสือ	จำนวน (เล่ม)	ราคา/เล่ม (บาท)	ยอดขายหนังสือแต่ละเล่ม
5	Microsoft Excel 2020	Computer	167	299	50,000
6	Business for SMEs	Business	83	599	50,000
7	E-commerce	Computer	125	399	50,000
8	English Conversation	English	111	450	50,000
9	Digital Maketing	Business	109	459	50,000
10					
11	ยอดขายหนังสือแต่ละเล่มที่ต้องการ		50,000	บาท	
12	ยอดขายหนังสือรวมทั้งหมด		250,000	บาท	

แสดงผลลัพธ์จากการใช้ Goal Seek เพื่อหาจำนวนหนังสือที่ต้องขายให้ได้ในแต่ละเล่ม เพื่อให้ได้ยอดขายเล่มละ 50000 บาท

ตัวอย่าง 11.2 การค้นหาค่าเป้าหมาย (Goal Seek) เพื่อคำนวณหาจำนวนแขกที่สามารถเชิญมาร่วมงานได้ จากข้อมูลที่กำหนดให้บริษัท ตั้งใจค้าขาย จำกัด ต้องการจัดสมานาคุลูกค้า โดยการเชิญลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมงานเลี้ยงขอบคุณ โดยค่าใช้จ่ายต่อรายของผู้ร่วมงานประกอบด้วยค่าอาหารต่อราย รายละ 250 บาท และค่าเช่างานรายละ 100 บาท โดยทางบริษัทมีงบประมาณในการจัดเลี้ยง เป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท ดังนั้น บริษัทต้องการวางแผนเพื่อเชิญแขกโดยอยากราบว่า จากงบประมาณที่มีจะสามารถเชิญแขกเข้าร่วมงานได้ทั้งหมดที่เท่า

	A	B	C	D
1	การวางแผนเชิญแขกมาร่วมงานเลี้ยง			
2	บริษัท ตั้งใจค้าขาย จำกัด			
3				
4				
5		ค่าอาหารต่อราย	250	บาท
6		ค่าเช่างานต่อราย	100	บาท
7		จำนวนแขกที่สามารถเชิญได้		คน
8		งบประมาณจัดงาน	100,000	บาท
			$=(C5+C6)*C7$	

3. By changing cell คือ ตำแหน่งของเซลล์ที่ต้องการค้นหาคำตอบเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายที่ระบุ นั่นคือ เซลล์ C7

1. Set Cell คือ ตำแหน่งของเซลล์ที่มีสูตรคำนวณอยู่ นั่นคือเซลล์ C8

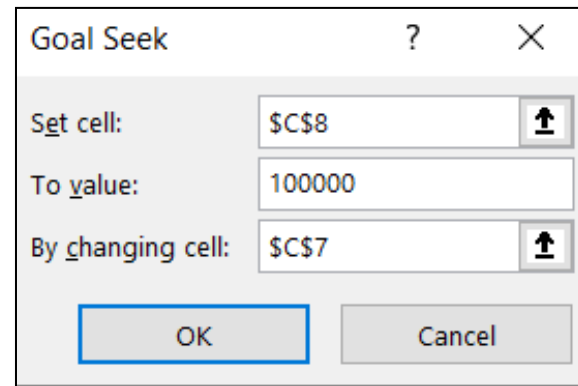
2. To value คือ ค่าเป้าหมายที่งบประมาณที่มี 100,000 บาท

การวิเคราะห์ค่าตัวแปรเพื่อกำหนดค่าเป้าหมาย Goal Seek

ตัวแปรที่ 1 Set Cell คือ ตำแหน่งของเซลล์ที่มีสูตรคำนวณอยู่นั้นคือเซลล์ C8 โดยการคำนวณเพื่อหาจำนวนเงินทั้งหมดที่บริษัทต้องจ่ายเป็นค่าจัดงานเลี้ยงเกิดจากสูตรคำนวณ คือ (ค่าอาหาร+ค่าจัดงาน)*จำนวนแขกที่ร่วมงาน $(C5+C6)*C7$

ตัวแปรที่ 2 To Value คือ การระบุค่าเป้าหมายที่ต้องการ นั่นคืองบประมาณในการจัดงาน 100,000 บาท

ตัวแปรที่ 3 By Changing Cell คือ ตำแหน่งของเซลล์ที่ต้องการค้นหาคำตอบ นั่นคือตำแหน่งเซลล์ของจำนวนแขกที่สามารถเชิญได้ คือ ตำแหน่งเซลล์ C7

Goal Seek

Set cell:

To value:

By changing cell:

OK Cancel

ผลลัพธ์ที่ได้จากการกำหนดค่าเพื่อค้นหาเป้าหมาย Goal Seek

	A	B	C	D
1	การวางแผนเชิญแขกมาร่วมงานเลี้ยง			
2	บริษัท ตั้งใจค้าขาย จำกัด			
3				
4				
5		ค่าอาหารต่อราย	250	บาท
6		ค่าเช่างานต่อราย	100	บาท
7		จำนวนแขกที่สามารถเชิญได้	286	คน
8		งบประมาณจัดงาน 100,000	100,000	บาท

แสดงผลลัพธ์จากการใช้ Goal Seek เพื่อหาจำนวนแขกที่สามารถเชิญได้ หากมีงบประมาณ 100,000 บาท จะสามารถเชิญแขกได้ 286 คน

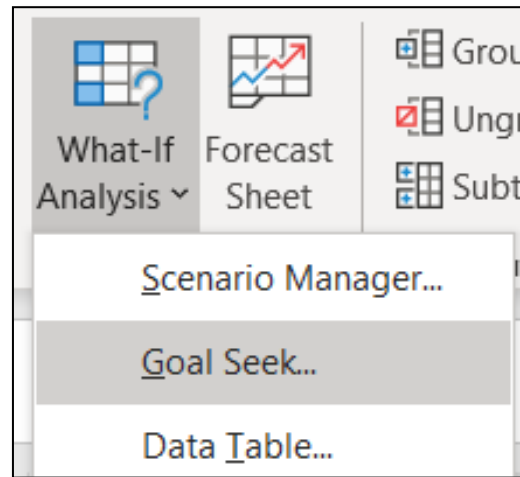
จากตัวอย่างที่ 10.2 พบว่า หากมีงบประมาณ 100,000 บาทจะสามารถเชิญแขกเข้าร่วมงานได้ 286 คน จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Goal Seek เป็นเสมือนการหาค่าข้อมูลที่จะถูกนำมาคำนวณในสูตรคำนวณ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์หรือค่าเป้าหมายตรงตามที่ต้องการ ดังนั้น จากตัวอย่างสามารถประยุกต์ใช้ Goal Seek เพื่อหาค่าอื่น ๆ ได้ เช่น ถ้าบริษัทต้องการเชิญแขก 300 คน และบริษัทมีงบประมาณจัดงาน 100,000 บาท ค่าเช่างานต่อราย 100 บาท บริษัทต้องการกำหนดงบประมาณค่าอาหารต่อรายที่บาท เป็นต้น

11.2 การวิเคราะห์โดยใช้ตารางข้อมูล (Data Table)

การทำงานของวิเคราะห์โดยใช้ตารางข้อมูล (Data Table) จะใช้การนำค่าข้อมูลที่กำหนดไว้ ที่บนหัวตาราง (แถว) หรือ กำหนดไว้ที่ด้านข้างตาราง (คอลัมน์) ด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้าน ส่งค่า ไปแทนที่ค่าหรือสูตรที่กำหนดไว้ในเซลล์ โดยข้อมูล นำเข้าสามารถใส่ได้สูงสุด 2 รูปแบบ คือ **ด้านบน หัวตารางหรือด้านข้างตาราง** โดยการหาวิเคราะห์หาแนวทางที่เป็นไปได้ต่าง ๆ จะใช้หลักการเปรียบเทียบค่า เพื่อคำนวณค่าคำตอบที่เป็นไปได้ โดยเมื่อค่าที่กำหนดไว้เปลี่ยนไปตามคำสั่งของการวิเคราะห์ ตารางข้อมูล (Data Table) จะทำให้มีคำตอบค่าคำตอบใหม่ และนำคำตอบ มาสรุปไว้ในตารางข้อมูล (Data Table) ให้อัตโนมัติ

วิธีการทำงานเพื่อวิเคราะห์โดยใช้ตารางข้อมูล (Data Table)

1. กำหนดข้อมูลที่ต้องการโดยการเลือกช่วงเซลล์ที่ต้องการสร้าง Data table
2. ไปที่เมนูข้อมูล (Data) เลือก ไอคอน What-if-Analysis จะปรากฏรูปแบบการวิเคราะห์ 3 รูปแบบ

แบบที่ 1 มี 1 ตัวแปร โดยการกำหนดข้อมูลนำเข้าวางตัวแปรไว้ในหัวตารางแบบด้านข้างแนวตั้ง

ตัวอย่าง 11.3 การวิเคราะห์โดยใช้ตารางข้อมูล (Data Table) เพื่อวิเคราะห์กำไร ขั้นต้นที่จะได้รับ หากค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าโฆษณาเปลี่ยนแปลงไป จากข้อมูลที่กำหนดให้บริษัท ตั้งใจค้าขาย จำกัด ต้องวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณหากำไรขั้นต้นที่บริษัทคาดว่าจะได้รับ หากค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าโฆษณาแตกต่างกัน โดยหาก กำหนดให้หนังสือแต่ละเล่ม จะทำยอดขายได้ประมาณเล่มละ 50,000 บาท ต้นทุนขายประมาณ 10,000 บาท และกำหนดให้ ค่าโฆษณาอยู่ในช่วง 10,000 ถึง 50,000 บาท

**กำไรจากการขายหนังสือร้านหนังสือหน้าอ่าน
ระหว่างวันที่ 1 - 31 ม.ค. 2563**

ยอดขายหนังสือแต่ละเล่ม	50,000.00	บาท
ต้นทุนขายหนังสือแต่ละเล่ม	10,000.00	บาท
ค่าโฆษณา	10,000.00	บาท
กำไรขั้นต้น	=B4-(B5+B6) บาท	

	กำไรขั้นต้น	
ค่าโฆษณา	30,000	
Microsoft Excel 2020	Computer 10,000	30,000
Business for SMEs	Business 15,000	25,000
E-commerce	Computer 25,000	15,000
English Conversation	English 15,000	25,000
Digital Marketing	Business 40,000	-

1. ใส่สูตรคำนวณเพื่อหากำไรขั้นต้น
2. ใส่สูตรเพื่อเชื่อมต่อไปยังผลลัพธ์ที่ได้จากสูตรคำนวณ สูตรคือ =B7
3. คลุมดำช่วงข้อมูลที่ต้องการแสดงคำตอบ และมีข้อมูลนำเข้า นั่นคือช่วงเซลล์ C9:D14
4. คลิกเลือกเมนูข้อมูล (data) เลือก What-if-analysis เลือก data table กำหนด column input cell เป็น B6

การวิเคราะห์ค่าตัวแปรเพื่อกำหนดวิเคราะห์โดยใช้ตารางข้อมูล (Data Table) แนวตั้ง

1. ใส่สูตรคำนวณเพื่อหาคำตอบที่ต้องการ
2. ใส่สูตรเพื่อเชื่อมต่อผลลัพธ์ที่ได้จากสูตรคำนวณ นั่นคือ =B7
3. เลือกช่วงข้อมูลตามโครงสร้างข้อมูลแบบหัวตารางด้านข้าง นั่นคือช่วงเซลล์ C9: D14 โดย ช่วงเซลล์ C10 ถึง C14 ให้ทำการระบุค่าโฆษณาที่แตกต่างกันที่จะใช้เพื่อประเมินกำไรขั้นต้น
4. เลือกเมนูข้อมูล (Data) เลือก What-if-analysis เลือก Data Table และกำหนดเซลล์ตำแหน่งของข้อมูลนำเข้าแบบหัวตารางด้านข้าง (Column Input Cell) ให้มีค่าเป็น B6
5. คำตอบจะแสดงผลเป็นกำไรขั้นต้นที่แตกต่างกันตามค่าโฆษณาที่เปลี่ยนไป

แบบที่ 2 มี 1 ตัวแปร โดยการกำหนดข้อมูลนำเข้าวางตัวแปรไว้ในหัวตารางแบบด้านข้างแนวนอน

กำไรจากการขายหนังสือร้านหนังสือหน้าอ่าน
ระหว่างวันที่ 1 - 31 ม.ค. 2563

ยอดขายหนังสือแต่ละเล่ม	50,000.00	บาท				
ต้นทุนขายหนังสือแต่ละเล่ม	10,000.00	บาท				
ค่าโฆษณา	10,000.00	บาท				
กำไรขั้นต้น	=B4-(B5+B6)	บาท				

4. คลิกเลือกเมนูข้อมูล (data) เลือก What-if-analysis เลือก data table กำหนด row input cell เป็น B6

1. ใส่สูตรคำนวณเพื่อหาคำไรขั้นต้น

ชื่อหนังสือ	Microsoft Excel 2020	Business for SMEs	E-commerce	English Conversation	Digital Marketing
ค่าโฆษณา	10,000.00	15,000.00	25,000.00	15,000.00	40,000.00
กำไรขั้นต้น	30,000.00	30,000.00	25,000.00	25,000.00	-

2. ใส่สูตรเพื่อเชื่อมต่อไปยังผลลัพธ์ที่ได้จากสูตรคำนวณ สูตรคือ =B7

3. กลุ่มค่าช่วงข้อมูลที่ต้องการแสดงคำตอบ และมีข้อมูลนำเข้า นั่นคือช่วงเซลล์ B11:G12

การวิเคราะห์ค่าตัวแปรเพื่อกำหนดวิเคราะห์โดยใช้ตารางข้อมูล (Data Table) : แนวนอน

1. ใส่สูตรคำนวณเพื่อหาคำตอบที่ต้องการ
2. ใส่สูตรเพื่อเชื่อมต่อผลลัพธ์ที่ได้จากสูตรคำนวณ นั่นคือ =B7
3. เลือกช่วงข้อมูลตามโครงสร้างข้อมูลแบบหัวตารางด้านข้าง นั่นคือช่วงเซลล์ B11: G12 โดยช่วงเซลล์ C11 ถึง G11 ให้ทำการระบุค่าโฆษณาที่แตกต่างกัน ที่จะใช้เพื่อประเมินกำไรขั้นต้น
4. เลือกเมนูข้อมูล (Data) เลือก What-if-analysis เลือก Data Table และกำหนดเซลล์ตำแหน่งของข้อมูลนำเข้าแบบหัวตารางด้านบน (Row Input Cell) ให้มีค่าเป็น B6
5. คำตอบจะแสดงผลเป็นกำไรขั้นต้นที่แตกต่างกันตามค่าโฆษณาที่เปลี่ยนไป

แบบที่ 3 มี 2 ตัวแปร โดยการกำหนดข้อมูลนำเข้าวางตัวแปรไว้ทั้งห้วงตาราง ด้านบนและห้วงตารางด้านข้าง

โดยการกำหนดข้อมูลนำเข้าแบบ 2 ตัวแปรทำให้สามารถกำหนดข้อมูลนำเข้าที่
ต้องการให้เปลี่ยนค่าไปได้ 2 ตัว เพื่อประเมินผลกำไรขั้นต้น เพราะฉะนั้นจากข้อมูล
ที่กำหนดให้บริษัท ตั้งใจค้าขาย จำกัด ต้องวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณหากำไร
ขั้นต้นที่บริษัทคาดว่าจะได้รับ หากต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายที่เป็น ค่าโฆษณา
แตกต่างกัน โดยหากกำหนดให้หนังสือแต่ละเล่มจะทำยอดขายได้ประมาณเล่มละ
50,000 บาท ต้นทุนขายอยู่ในช่วง 10,000 ถึง 40,000 บาท และกำหนดให้ค่า
โฆษณาอยู่ในช่วง 10,000 ถึง 50,000 บาท

**กำไรจากการขายหนังสือร้านหนังสือหน้าอ่าน
ระหว่างวันที่ 1 - 31 ม.ค. 2563**

ยอดขายหนังสือแต่ละเล่ม	50,000.00 บาท
ต้นทุนขายหนังสือแต่ละเล่ม	10,000.00 บาท
ค่าโฆษณา	10,000.00 บาท
กำไรขั้นต้น	=B4-(B5+B6) บาท

4. คลิกเลือกเมนูข้อมูล (data) เลือก What-if-analysis เลือก data table กำหนด row input cell เป็น B5 กำหนด column input cell เป็น B6

1. ใส่สูตรคำนวณเพื่อหากำไรขั้นต้น

		ค่าโฆษณา	ต้นทุนขาย			
ชื่อหนังสือ	หนังสือ	30,000.00	10,000	20,000	30,000	40,000
Microsoft Excel 2020	Computer	10,000	30,000	20,000	10,000	-
Business for SMEs	Business	15,000	25,000	15,000	5,000	- 5,000
E-commerce	Computer	25,000	15,000	5,000	- 5,000	- 15,000
English Conversation	English	15,000	25,000	15,000	5,000	- 5,000
Digital Maketing	Business	40,000	-	-10,000	-20,000	- 30,000

2. ใส่สูตรเพื่อเชื่อมต่อไปยังผลลัพธ์ที่ได้จากสูตรคำนวณ สูตรคือ =B7

3. กลุ่มค่าช่วงข้อมูลที่ต้องการแสดงคำตอบ และมีข้อมูลนำเข้า นั่นคือช่วงเซลล์ C10:G15

การวิเคราะห์ค่าตัวแปรเพื่อกำหนดวิเคราะห์โดยใช้ตารางข้อมูล (Data Table) แบบมี 2 ตัวแปร

1. ใส่สูตรคำนวณเพื่อหาคำตอบที่ต้องการ
2. ใส่สูตรเพื่อเชื่อมต่อผลลัพธ์ที่ได้จากสูตรคำนวณ นั่นคือ =B7
3. เลือกช่วงข้อมูลตามโครงสร้างข้อมูลแบบ 2 ตัวแปร คือ ทั้งหัวตารางด้านบนและหัวตารางด้านข้าง นั่นคือช่วงเซลล์ C10:G15 โดย ช่วงเซลล์ D10 ถึง G10 ให้ทำการระบุค่าต้นทุนขายที่แตกต่างกัน และ ช่วงเซลล์ C11 ถึง C15 ให้ทำการระบุค่าต้นทุนขายที่แตกต่างกัน เพื่อใช้ประเมินกำไรขั้นต้น
4. เลือกเมนูข้อมูล (Data) เลือก What-If-Analysis เลือก Data Table และกำหนดเซลล์ตำแหน่งของข้อมูลนำเข้าแบบหัวตารางด้านบน (Row Input Cell) ให้มีค่าเป็น B5 และตำแหน่งของข้อมูลนำเข้าแบบหัวตารางด้านข้าง (Column Input Cell) ให้มีค่าเป็น B6
5. คำตอบจะแสดงผลเป็นกำไรขั้นต้นที่แตกต่างกันตามต้นทุนขาย และค่าโฆษณาที่เปลี่ยนไป

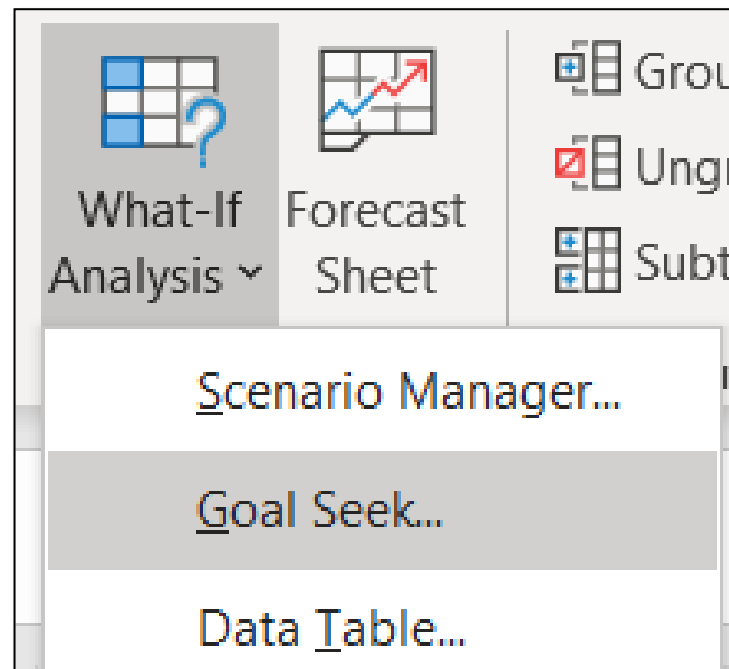
11.3 การกำหนดสถานการณ์สมมุติ (Scenarios)

การกำหนดสถานการณ์สมมุติ (Scenarios) การหาวิเคราะห์หาแนวทางที่เป็นไปได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ จะใช้หลักการเปรียบเทียบค่าในกรณีต่าง ๆ เพื่อคำนวณค่าคำตอบที่เป็นไปได้ ตัวอย่างเช่น ใช้วิเคราะห์กำไรจากยอดขายที่สามารถแบ่งยอดขายได้เป็นหลายแนวทาง/กรณี เช่น กรณีที่สินค้าขายดี กรณีที่สินค้าขายไม่ดี และกรณีที่สินค้าได้ปานกลาง เพื่อวิเคราะห์หากำไรจากการขายในแต่ละกรณี เป็นต้น

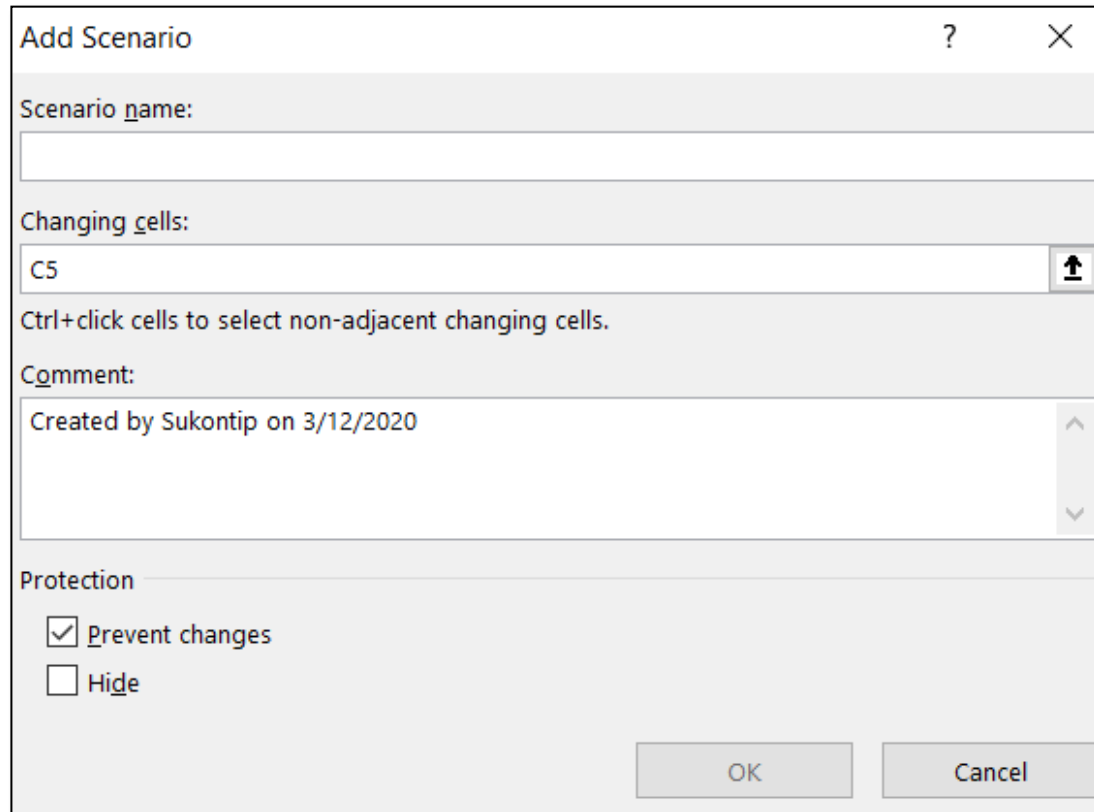
ข้อแตกต่างของการวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติ (Scenario) จะแตกต่างจากการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางสรุปข้อมูล (Data Table) คือ ถ้าเป็นการใช้ตารางสรุปข้อมูล (Data Table) จะสามารถใส่ข้อมูลนำเข้าเพื่อหาค่าผลลัพธ์ได้เพียง 2 ชุดข้อมูลนำเข้า แต่ถ้าเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติ (Scenario) จะสามารถใส่ข้อมูลนำเข้าเพื่อหาค่าผลลัพธ์ที่ข้อมูลนำเข้าก็ได้ไม่จำกัด จึงทำให้วิเคราะห์ข้อมูลได้หลากหลายมากกว่า

วิธีการทำงานเพื่อวิเคราะห์หาแนวทาง/ผลลัพธ์ที่เป็นไปได้จากการกำหนดสถานการณ์สมมุติ (Scenario)

1. กำหนดข้อมูลที่ต้องการ
2. ไปที่เมนูข้อมูล (Data) เลือกไอคอน What-If-Analysis จะปรากฏรูปแบบการวิเคราะห์ 3 รูปแบบ
3. เลือกการวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติ (Scenario Manager)
4. จะปรากฏหน้าจอการจัดการสถานการณ์ (Scenario Manager) หากมีสถานการณ์ (Scenario) เดิมอยู่แล้ว สามารถกดปุ่มแก้ไข (Edit) เพื่อปรับค่าสถานการณ์ หากยังไม่เคยมีการวิเคราะห์สถานการณ์ ให้กดปุ่มเพิ่ม (Add) เพื่อเพิ่มสถานการณ์ใหม่

5. จะปรากฏหน้าจอเพื่อกำหนดค่าหาแนวทางที่เป็นไปได้ของแต่ละสถานการณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้ Scenario Name คือ ชื่อของสถานการณ์ที่กำหนด Changing Cell คือ ระบุตำแหน่งของเซลล์ที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงค่าเพื่อให้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (คำตอบ)

Add Scenario

Scenario name:

Changing cells:

C5

Ctrl+click cells to select non-adjacent changing cells.

Comment:

Created by Sukontip on 3/12/2020

Protection

Prevent changes

Hide

OK Cancel

ตัวอย่าง 11.4 การวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติ (Scenario) เพื่อวิเคราะห์กำไรจากยอดขายจากแนวทาง การขายสินค้าที่เป็นไปได้ จากข้อมูลที่กำหนดให้บริษัท ตั้งใจค้าขาย จำกัด มีรายการหนังสือที่ต้องการวิเคราะห์ 5 รายการหนังสือโดยต้องการวิเคราะห์ กำไรที่เป็นไปได้ (ผลลัพธ์) ของหนังสือแต่ละรายการในเดือนมกราคม หาก เกิดแนวทางในการขายสินค้าที่เป็นไปได้ 3 แนวทาง คือ แนวทางที่หนังสือขายได้เป็นจำนวนมากขายดี คือ ขายหนังสือได้เกินกว่า 100 เล่ม แนวทางที่หนังสือขายได้เป็นจำนวนน้อย ขายไม่ดี คือ ขายหนังสือ ได้น้อยกว่า 50 เล่ม และแนวทางที่ขายหนังสือได้ระดับปานกลาง คือ ขายหนังสือได้ 100 เล่ม ดังนั้น

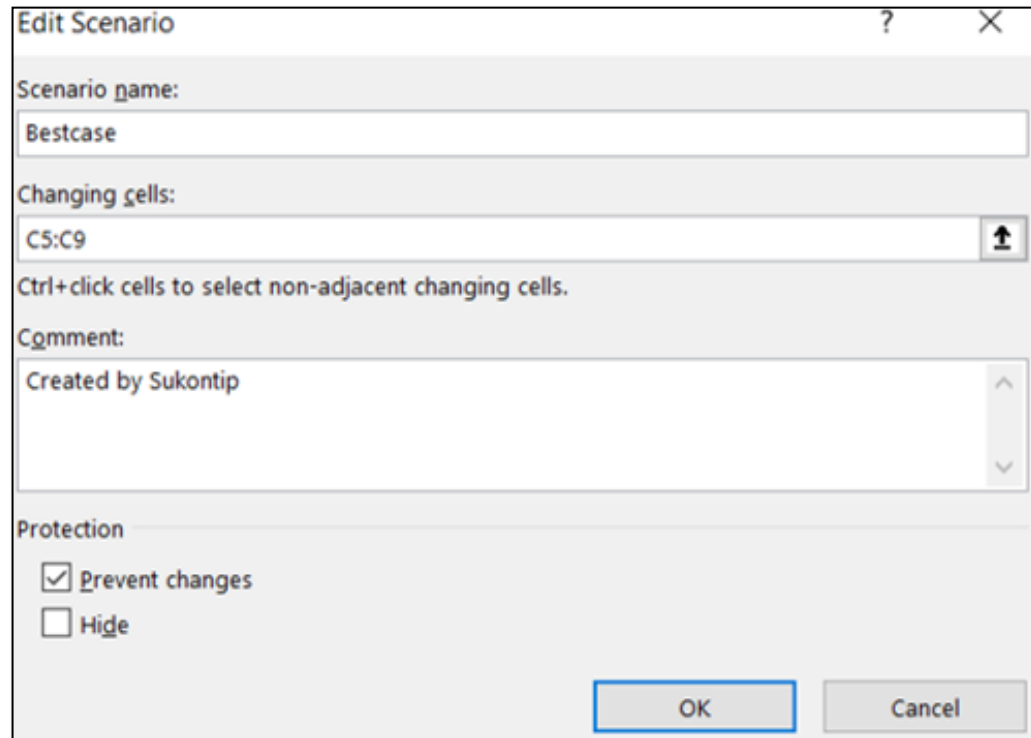
	A	B	C	D	E
1	กำไรจากการขายหนังสือร้านหนังสือหน้าอ่าน				
2	ระหว่างวันที่ 1 - 31 ม.ค. 2563				
3					
4	ชื่อหนังสือ	ประเภทหนังสือ	จำนวน (เล่ม)	กำไรต่อเล่ม (บาท)	กำไรทั้งหมด (บาท)
5	Microsoft Excel 2020	Computer	100	299	29,900
6	Business for SMEs	Business	100	599	59,900
7	E-commerce	Computer	100	399	39,900
8	English Conversation	English	100	450	45,000
9	Digital Marketing	Business	100	459	45,900
10	รวม		500		220,600

Changing cell คือ ระบุตำแหน่งของ เซลล์ที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงค่า เพื่อให้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (คำตอบ) คือ เซลล์ **C5:C9**

การวิเคราะห์ค่าตัวแปรเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติ (Scenario) ในกรณีที่ย้าย

ตัวแปรที่ 1 Scenario Name คือ การกำหนดชื่อของสถานการณ์ที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างเช่น สถานการณ์ที่ 1 คือขายดี ขายหนังสือได้เกิน 100 เล่ม กำหนดชื่อ สถานการณ์ว่า Best Case

ตัวแปรที่ 2 Changing Cells คือ การระบุตำแหน่งของเซลล์ที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงค่าเพื่อให้หาคำตอบ คือ ทำไรที่คาดว่า จะได้รับหากขายดี นั่นคือช่วงเซลล์ C5:C9

Edit Scenario

Scenario name:
Bestcase

Changing cells:
C5:C9

Ctrl+click cells to select non-adjacent changing cells.

Comment:
Created by Sukontip

Protection

Prevent changes

Hide

OK Cancel

ตัวแปรที่ 3 Scenario Values คือ การระบุค่าข้อมูลนำเข้า ในกรณีนี้การระบุจำนวนหนังสือที่คาดว่าจะขายได้ซึ่งสมมุติให้เป็นสถานการณ์ที่ขายดี คือ ขายได้มากกว่า 100 เล่ม ดังนั้นเพื่อคำนวณกำไรของสถานการณ์การขายดีจึงกำหนดให้จำนวนหนังสือที่คาดว่าจะขายในแต่ละรายการคือ 120 เล่ม

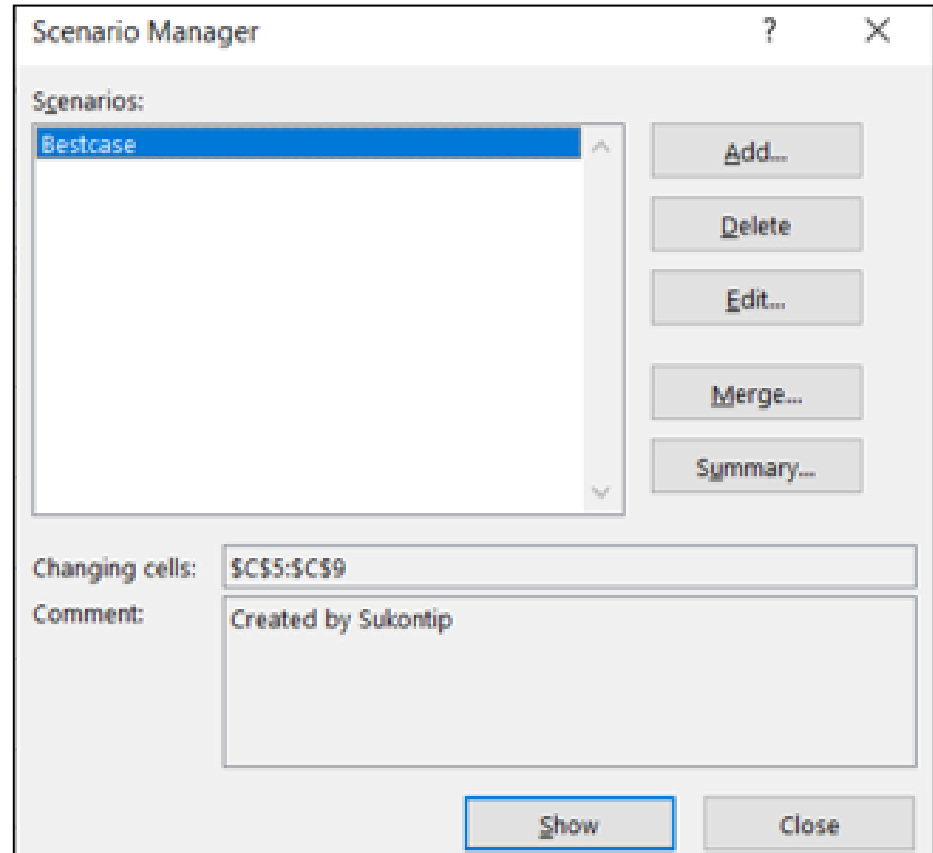
Scenario Values ? X

Enter values for each of the changing cells.

1:	\$C\$5	120
2:	\$C\$6	120
3:	\$C\$7	120
4:	\$C\$8	120
5:	\$C\$9	120

Add OK Cancel

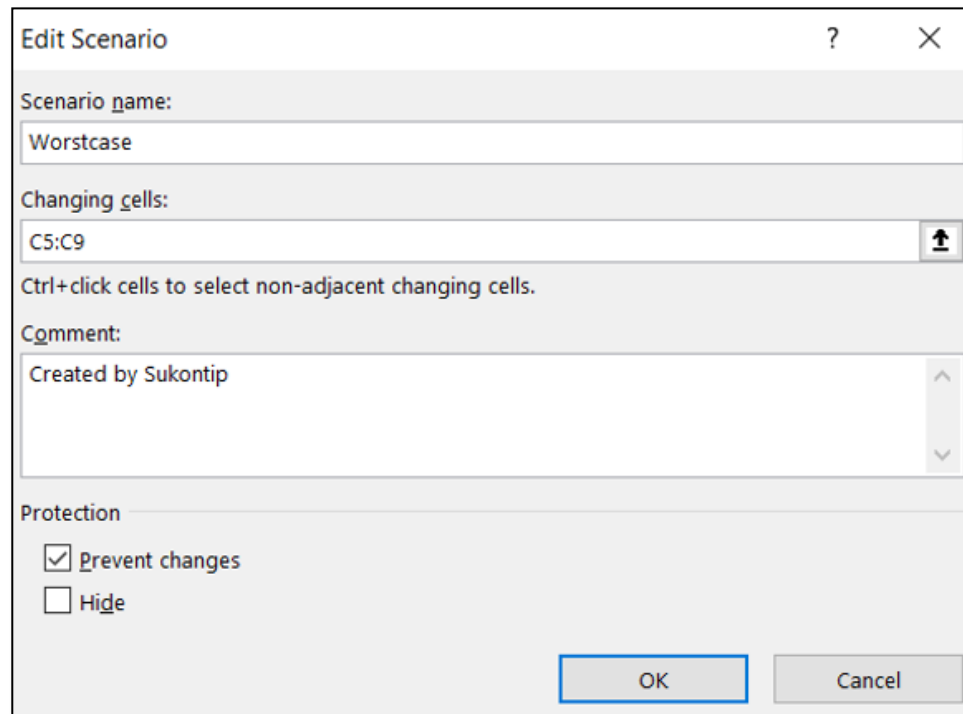
การวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติจะใช้การเพิ่มสถานการณ์ โดยการเลือกเมนูข้อมูล (Data) เลือกไอคอน What-If-Analysis เลือก Scenario Manager และคลิกที่ปุ่ม ADD เพื่อเพิ่มสถานการณ์ใหม่ โดยจากตัวอย่างมีสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น คือ ขายดี ขายไม่ดี ขายได้ปานกลาง

การวิเคราะห์ค่าตัวแปรเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติ (Scenario) ในกรณีที่ขายไม่ดี

ตัวแปรที่ 1 Scenario Name คือ การกำหนดชื่อของสถานการณ์ที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างเช่น สถานการณ์ที่ 2 คือ ขายไม่ดี ขายหนังสือได้น้อยกว่า 50 เล่ม กำหนดชื่อ สถานการณ์ว่า Worstcase

ตัวแปรที่ 2 Changing Cells คือ การระบุตำแหน่งของเซลล์ที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงค่าเพื่อให้หาคำตอบ คือ ทำไรที่คาดว่าจะได้รับหากขายไม่ดี นั่นคือช่วงเซลล์ C5:C9

Edit Scenario

Scenario name:
Worstcase

Changing cells:
C5:C9

Ctrl+click cells to select non-adjacent changing cells.

Comment:
Created by Sukontip

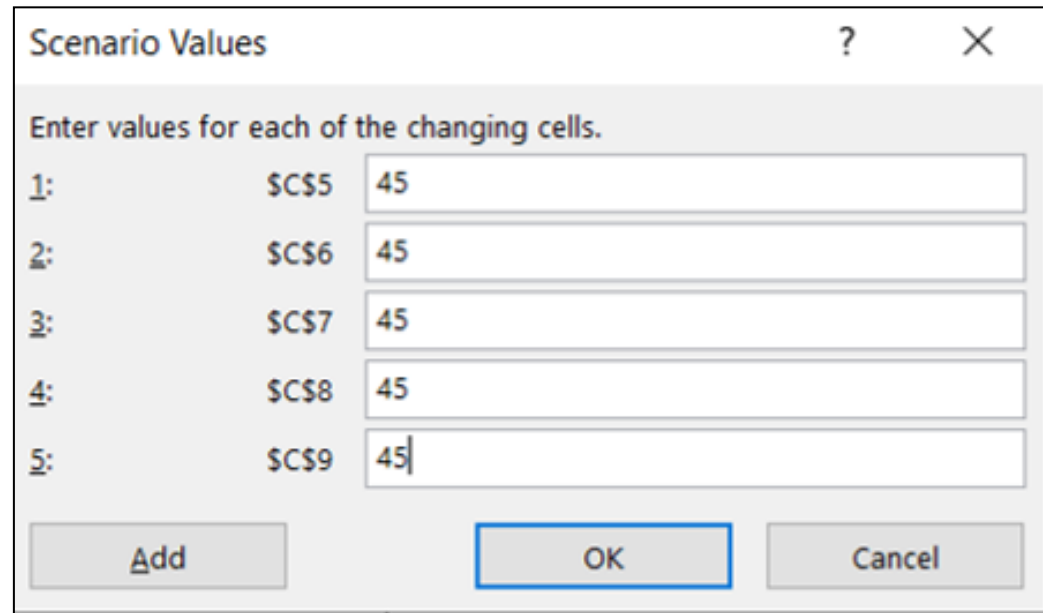
Protection

Prevent changes

Hide

OK Cancel

ตัวแปรที่ 3 Scenario Values คือ การระบุค่าข้อมูลนำเข้า ในกรณีนี้การระบุจำนวนหนังสือที่คาดว่าจะขายได้ซึ่งสมมุติให้เป็นสถานการณ์ที่ขายไม่ดีคือขายได้น้อยกว่า 50 เล่ม
ดังนั้นเพื่อคำนวณกำไรของสถานการณ์การขายไม่ดีจึงกำหนดให้จำนวนหนังสือ ที่คาดว่าจะขายในแต่ละรายการคือ 45 เล่ม

Scenario Values

Enter values for each of the changing cells.

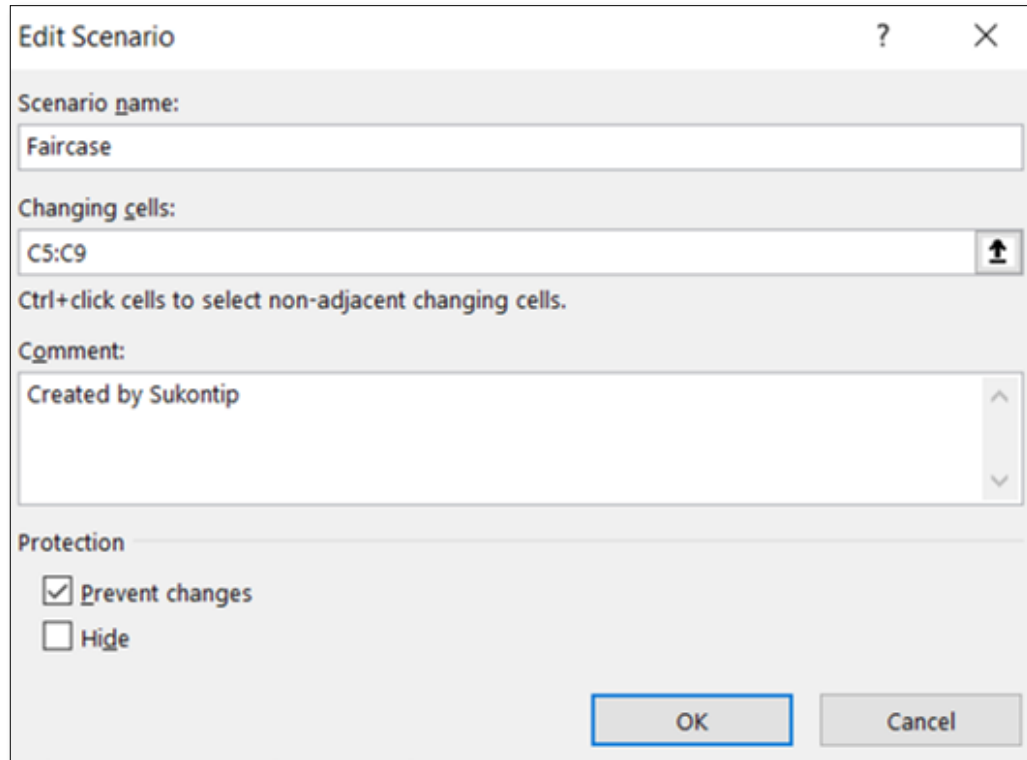
1:	SC\$5	45
2:	SC\$6	45
3:	SC\$7	45
4:	SC\$8	45
5:	SC\$9	45

Add OK Cancel

การวิเคราะห์ค่าตัวแปรเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติ (Scenario) ในกรณีที่ขายได้ปานกลาง

ตัวแปรที่ 1 Scenario Name คือ การกำหนดชื่อของสถานการณ์ที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างเช่น สถานการณ์ที่ 3 คือ ขายได้ปานกลาง ขายหนังสือได้เป็นจำนวน 100 เล่ม กำหนดชื่อ สถานการณ์ว่า Fair Case

ตัวแปรที่ 2 Changing Cells คือ การระบุตำแหน่งของเซลล์ที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงค่าเพื่อให้หาคำตอบ คือ ทำไรที่คาดว่าจะได้รับหากขายได้ปานกลาง นั่นคือช่วงเซลล์ C5:C9

Edit Scenario

Scenario name:
Faircase

Changing cells:
C5:C9

Ctrl+click cells to select non-adjacent changing cells.

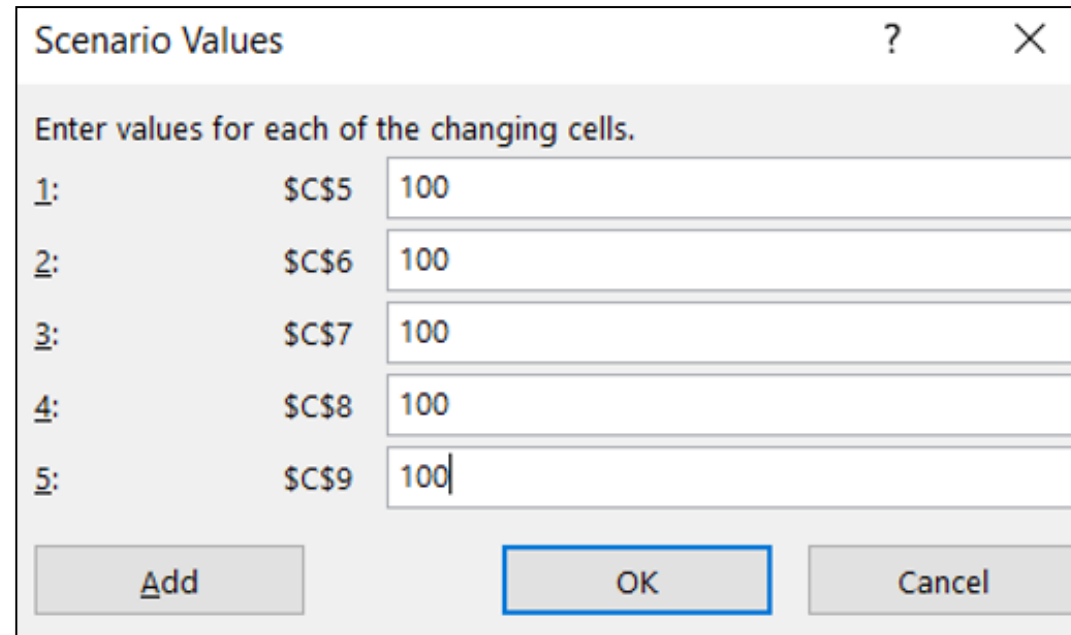
Comment:
Created by Sukontip

Protection

Prevent changes
 Hide

OK Cancel

ตัวแปรที่ 3 Scenario Values คือ การระบุค่าข้อมูลนำเข้า ในกรณีนี้การระบุจำนวนหนังสือที่คาดว่าจะขายได้ซึ่งสมมุติให้เป็นสถานการณ์ที่ขายได้ปานกลาง คือ ขายได้ประมาณ 100 เล่ม
ดังนั้น เพื่อคำนวณกำไรของสถานการณ์การขายได้ปานกลางจึง กำหนดให้จำนวนหนังสือที่คาดว่าจะขายในแต่ละรายการคือ 100 เล่ม

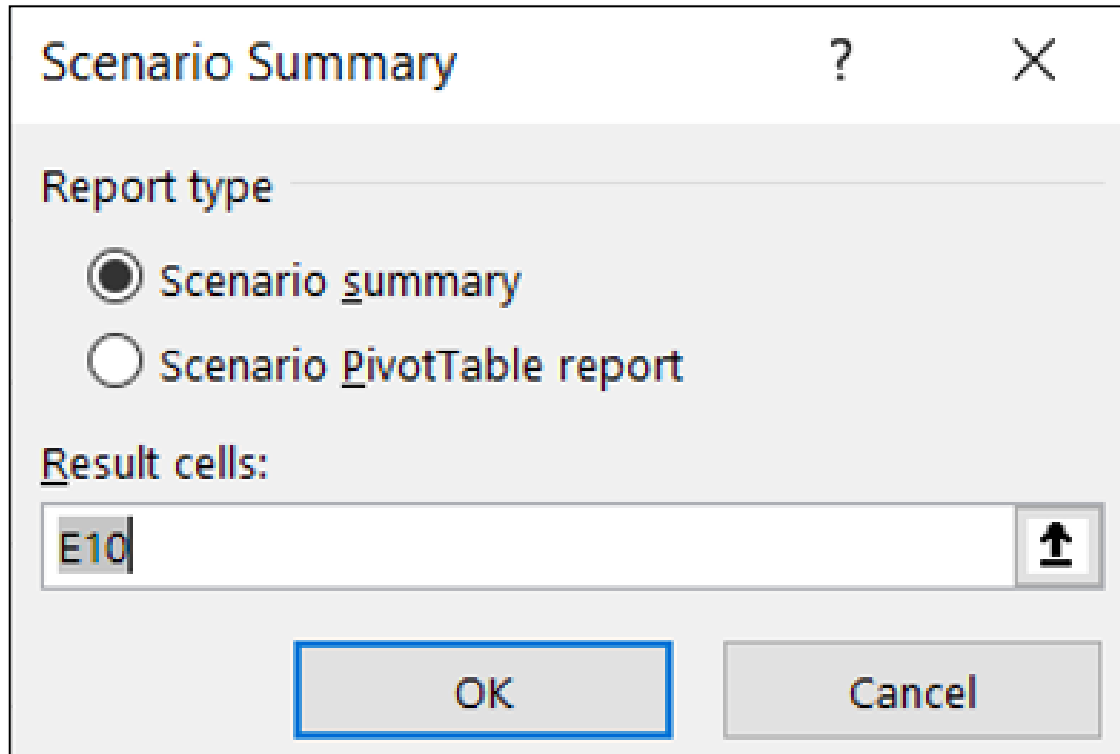
Scenario Values

Enter values for each of the changing cells.

1:	\$C\$5	100
2:	\$C\$6	100
3:	\$C\$7	100
4:	\$C\$8	100
5:	\$C\$9	100

Add OK Cancel

หลังจากที่กำหนดสถานการณ์การขายที่คาดว่าจะขายได้ครบทั้ง 3 สถานการณ์แล้ว ให้กดปุ่มสรุป (Summary) และกดเลือกตำแหน่งเซลล์ในการคำนวณสรุปผลรวมของกำไร จากตัวอย่าง คือ ตำแหน่งเซลล์ (E10) แล้วโปรแกรมจะทำการสร้างตารางเพื่อสรุปผลลัพธ์กำไรที่คาดว่าจะได้รับของแต่ละสถานการณ์ การขายที่คาดว่าจะขายได้ทั้ง 3 สถานการณ์

The image shows a dialog box titled "Scenario Summary" with a question mark and a close button (X) in the title bar. The dialog has a "Report type" section with two radio buttons: "Scenario summary" (which is selected) and "Scenario PivotTable report". Below this is a "Result cells:" label followed by a text input field containing "E10" and an upward-pointing arrow button. At the bottom are "OK" and "Cancel" buttons.

Scenario Summary

Report type

Scenario summary

Scenario PivotTable report

Result cells:

E10

OK Cancel

	A	B	C	D	E	F	G
1							
2		Scenario Summary					
3		Current Values:			Bestcase	Worstcase	Faircase
4		Changing Cells:					
5							
6		\$C\$5	100		120	45	100
7		\$C\$6	100		120	45	100
8		\$C\$7	100		120	45	100
9		\$C\$8	100		120	45	100
10		\$C\$9	100		120	45	100
11		Result Cells:					
12		\$E\$10	220,600		264,720	99,270	220,600
13		Notes: Current Values column represents values of changing cells at time Scenario Summary Report was created. Changing cells for each scenario are highlighted in gray.					
14							
15							

กำไรที่คาดว่าจะได้รับจาก
จำนวนที่คาดว่าจะขายได้ในแต่ละสถานการณ์

จากการวิเคราะห์สถานการณ์สมมุติ เพื่อสรุปผลกำไรที่คาดว่าจะได้รับจากการวิเคราะห์สถานการณ์การขายทั้ง 3 แบบ คือ ขายดี ขายไม่ดี และขายได้ปานกลาง โดยจะพบว่าหากการขายหนังสือสามารถขายได้ดี คือ เกิน 100 เล่ม คาดว่าจะได้รับกำไร 264,720 บาท หากหนังสือขายได้ไม่ดี คือ น้อยกว่า 50 เล่ม คาดว่าจะได้รับกำไร 99,270 บาท และหากหนังสือขายได้ปานกลาง คือ ขายได้ 100 เล่ม คาดว่าจะได้รับกำไร 220,600 บาท

